

PRIORITA LÁSKY (31. nedeľa cez rok)

Jeden zo zákonníkov pristúpil k Ježišovi a spýtal sa ho: „Ktoré prikázanie je prvé zo všetkých?“ Ježiš odpovedal: „Prvé je toto: ‚Počuj, Izrael, Pán, náš Boh, je jediný Pán. Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, z celej svojej mysle a z celej svojej sily!‘ Druhé je toto: ‚Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!‘ Iného, väčšieho prikázania, ako sú tieto, niet.“ Zákonník mu vrazil: „Dobre, Učiteľ, správne si povedal: ‚Jediný je a okrem neho iného niet; a milovať ho z celého srdca, z celého rozumu a z celej sily‘ a ‚milovať bližneho ako seba samého‘ je viac ako všetky zápalné a ostatné obety.“ Keď Ježiš videl, že odpovedal rozumne, povedal mu: „Nie si ďaleko od Božieho kráľovstva.“ A už sa ho nik neodvážil vypytovať. (Mk 12, 28b-34)

Nachádzame sa v poslednom týždni Ježišovho života, kedy už židovská veľrada je rozhodnutá Ježiša zabiť. Vidíme rozdiel v spôsobe, ako učeného rabína opisujú jednotliví evanjelisti. Matúš a Lukáš ho znázorňujú ako toho, ktorý prišiel, aby Ježiša pokúšal (Mt 22,34-40 a Lk 10,25-28). Marek ho naopak vykresľuje ako úprimne hľadajúceho pravdu.

Židia na základe interpretácie Tóry vypracovali celkovo 613 predpisov, ktoré boli rozdelené na 248 príkazov a 365 zákazov. Počet príkazov zodpovedal súčtu údov a kostí v tele človeka a počet zákazov počtu dní v roku. Predpisy boli rozlišované na veľké a malé. Veľká časť z nich sa týkala soboty ako Pánovho dňa, pri ktorom sa zákonníci namiesto oslavy Boha nesprávne sústredili na zákaz mnohých bežných ľudských činností.

Existovala prirodzená túžba v sume prikázaní nájsť jeden princíp, z ktorého by ďalšie boli odvodené. Talmud hovorí o pohanovi, ktorý sympatizoval so židovstvom, ako prišiel k slávnemu rabínovi Šammaiovi s prosbou, aby ho naučil celú Tóru za taký čas, počas ktorého dokáže stáť na jednej nohe. Šammai ho údajne vyhnal palicou, považujúc jeho prosbu za absurdnú a pohrdajúcu Zákonom.

Pohan sa preto obrátil na iného slávneho rabína Hillela, ktorý mu celé učenie Tóry zhrnul do zlatého pravidla: „Čo nie je milé tebe, ani ty nerob bližnemu. To je celá Tóra a všetko iné je len výklad.“ Citátom rabína Hillela (1.storočie pred Kristom) sa mohol inšpirovať aj Ježiš (Mt 7,12; Lk 6,31).

V skutočnosti už Starý Zákon obsahoval dobrú odpoveď na otázku najdôležitejšieho prikázania, napr. v Mich 6,8: „Boh ti oznámil, človeče, čo je dobré, čo Jahve žiada od teba; iba konať, čo je správne, milovať láskavosť a žiť pokorne so svojim Bohom.“

Keď Ježiš vyzdvihol prikázanie lásky k Bohu a zároveň k bližnemu, podarilo sa mu geniálne prepojiť obe tabule Desatora. Proti tomu Židia nemohli nič namietat', len ich nikdy nenapadlo urobiť to takým jednoduchým spôsobom. (Židia totiž prikázania Desatora nedelili na prikázania o láske k Bohu a prikázania o láske k blíznym - to je až kresťanský spôsob delenia Dekalógu).

Pre Židov Ježišova odpoveď, v ktorej vyzdvihol lásku, nebola prijateľná. Ich poradie priorít bolo iné: prvý bol Zákon, druhá bohoslužba a až potom nasledovala láska. Zákonník z evanjeliového príbehu, zdá sa, pochopil a prijal, že láska je tou prizmou, cez ktorú sa má pozeráť na ostatné priority života.